

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра Механізації виробничих процесів у АПК

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана

М. Мартинець Ілля МАРТИНЕЦЬ

“14” вересня 2022 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ОК29 Машиновикористання та монтаж обладнання у тваринництві

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти

бакалавр

(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
аграрний	20 Аграрні науки та продовольство	208 «Агроінженерія»	Агроінженерія

Дніпро – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Машиновикористання та монтаж обладнання у тваринництві» для здобувачів вищої освіти (денна/заочна форми навчання) спеціальності 208 «Агроінженерія».

«05» вересня 2022 року – 14 с.

Розробники:

Чаплигін Є.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри механізації виробничих процесів у АПК;

Волох Вадим Олександрович, завідувачий кафедри, кандидат технічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Механізація виробничих процесів у АПК»

Протокол від «12» вересня 2022 року № 3

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Вадим ВОЛОХ
(ініціали і прізвище)

Схвалено проектною групою освітньої програми

Агроінженерія

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Машиновикористання та монтаж обладнання у тваринництві» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Агроінженерія».

Освітня програма підготовки бакалаврів галузі знань 20 - Аграрні науки та продовольство передбачає динамічне та інтерактивне навчання, комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері агропромислового виробництва через навчання та практичну підготовку, формує інтегральні, загальні і спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Мета викладання навчальної дисципліни – підготувати дипломованих фахівців, здатних розв'язувати спеціалізовані завдання та прикладні задачі, пов'язані з використанням механізованих технологій виробництва продукції тваринництва, монтажі, технічного обслуговування та усунення відмов робочого обладнання, управління механізованими процесами.

Завдання вивчення дисципліни:

- оволодіння студентами сучасних знань та практичних умінь і навичок щодо основ виробничого використання машин і обладнання;
- вивчення методів монтажу техніки, яка використовується в потокових технологічних лініях на тваринницьких підприємствах;
- фахово обслуговувати машини та обладнання для комплексної механізації технологічних процесів тваринницьких ферм та птахоферм;
- засвоїти методи розрахунку технологічного обладнання в потокових лініях підрозділів тваринницьких ферм.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки:

- дисципліни, що передують: «Теоретична механіка», «Трактори і автомобілі», «Машини і обладнання для тваринництва».
- дисципліни, що забезпечуються: «Виробнича практика», отримані знання будуть застосовувати у подальшому при виконанні бакалаврської кваліфікаційної роботи.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до спеціальності 208 «Агроінженерія».

Інтегральна компетентність (ІК):

- *здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.*

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК7. Здатність комплектувати оптимальні сільськогосподарські агрегати, технологічні лінії та комплекси машин.

СК-9. Здатність виконувати монтаж, налагодження, діагностування та випробування сільськогосподарської техніки, технологічного обладнання, систем керування і забезпечувати якість цих робіт.

СК-10. Здатність організувати використання сільськогосподарської техніки відповідно до вимог екології, принципів оптимального природокористування й охорони довкілля.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач має набути таких **програмних результатів навчання (ПРН):**

ПРН-7. Розв'язувати складні інженерно-технічні задачі, пов'язані з функціонуванням сільськогосподарської техніки та технологічними процесами виробництва, зберігання, обробки та транспортування сільськогосподарської продукції.

ПРН-12. Вибирати машини і обладнання та режими їх роботи у механізованих технологічних процесах рослинництва, тваринництва, первинної обробки сільськогосподарської продукції. Проектувати технологічні процеси та обґрунтовувати комплекси машин для механізованого виробництва сільськогосподарської продукції. Розробляти операційні карти для виконання механізованих технологічних процесів.

ПРН-20. Оцінювати роботу машин і засобів механізації аграрного виробництва за критеріями екологічності та ефективності природокористування. Розробляти заходи зі зниження негативного впливу сільськогосподарської техніки на екосистему.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>5</u>	Галузь знань: <u>20 Аграрні науки та продовольство,</u>	обов'язкова	
	Спеціальність <u>208 «Агроінженерія»</u> Освітня програма <u>Агроінженерія</u>		
Змістових модулів - 2	Рівень вищої освіти: перший Ступінь освіти: бакалавр	Рік підготовки:	
		<u>4</u> -й	<u>4</u> -й
Семестр			
<u>8</u> -й		<u>8</u> -й	
Лекції			
28 год.		10 год.	
Практичні			
42 год.		10 год.	
Лабораторні			
-		-	
Самостійна робота			
80 год.	130 год.		
Форма контролю: залік			
Загальна кількість годин: денна – 150 заочна - 150			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 5 самостійної роботи здобувача – <u>5</u>			

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 МАШИНОВИКОРИСТАННЯ У ТВАРИННИЦТВІ

Тема 1. Основи виробничого використання машин і обладнання в тваринництві.

Характеристика ферм і комплексів. Характер виробничих процесів в тваринництві. Продуктивність і фонд робочого часу машин. Поточкові технологічні лінії та їх показники. Організація, план-графік і показники використання. Поняття про надійність і технічну експлуатацію машин і обладнання

Тема 2. Комплексна механізація свиноферм.

Типи ферм і способи утримання свиней. Технологія виробничих процесів в свинарстві. Годівля свиней. Догляд і обслуговування. Планування і забудівля свиноферм.

Тема 3. Комплексна механізація ферм великої рогатої худоби.

Спеціалізація і типи ферм ВРХ. Технологія утримання ВРХ. Виробничі групи тварин. Системи утримання тварин. Способи утримання тварин. Планування і забудівля ферм ВРХ.

Тема 4. Комплексна механізація виробничих процесів при утриманні птиці.

Основні напрямки в птахівництві. Спеціалізація ферм за призначенням. Технологічні схеми виробництва продукції на птахофабриках. Комплекти машин і обладнання для утримання птиці. Планування і забудівля ферм. Способи та лінії товарної обробки яєць.

Тема 5. Комплексна механізація процесу кормоприготування.

Обґрунтування і вибір технології кормоприготування. Проектування кормових цехів. Кормоцехи для свиноферм. Кормоцехи для ферм великої рогатої худоби. Розрахунок кормоцехів. Монтаж і експлуатація кормоцеху.

Тема 6. Планування і технічне рішення молочних відділів та доїльних залів.

Організація технологічного процесу доїння корів. Устрій і експлуатація доїльних установок для доїння в стійлах. Устрій і експлуатація доїльних установок для доїння у доїльних залах. Основи розрахунку процесу доїння. Типорозміри доїльно-молочних блоків.

Тема 7. Комплексна механізація процесу водопостачання тваринницьких ферм і комплексів.

Використання води і санітарно-гігієнічні вимоги до питної води в тваринництві. Система водопостачання. Розрахунок водопровідної мережі.

Тема 8. Розрахунок вентиляції тваринницьких приміщень.

Вплив мікроклімату на продуктивність тварин. Розрахунок систем обігріву і вентиляції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

МОНТАЖ ОБЛАДНАННЯ У ТВАРИННИЦТВІ

Тема 9. Інженерно-технічна служба тваринництва

Генеральний план тваринницьких підприємств. Організація робіт у тваринництві. Особливості роботи техніки на фермах. Організація матеріально-технічного забезпечення галузі тваринництва. Інженерно-технічна служба галузі.

Тема 10. Основи проектування потокових технологічних ліній та процесів виробництва продукції тваринництва.

Особливості функціонування потокових технологічних ліній (ПТЛ) в тваринництві. Вихідні дані та етапи проектування ПТЛ. Визначення кількості тваринницьких приміщень та складських споруд. Розробка або вибір схеми ПТЛ. Розрахунок ПТЛ. Планування роботи машин і обладнання.

Тема 11. Підготовка та організація проведення монтажних робіт в тваринництві.

Значення монтажних робіт і особливості їх проведення. Підготовка і планування монтажних робіт. Проектно-кошторисна і технічна документація. Взаємовідносини між замовником, генеральним підрядником та субпідрядником. Оцінка монтажно-придатності машин та обладнання. Фактори, що впливають на монтажно-придатність машин і обладнання. Монтажно-технологічна документація та технічні вимоги до неї.

Тема 12. Монтаж машин та обладнання тваринницьких ферм.

Значення монтажних робіт і особливості їх проведення. Оцінка монтажнопридатності машин та обладнання. Фактори що впливають на монтажнопридатність. Підготовка і планування монтажних робіт. Комплектування та доставка обладнання і матеріалів на об'єкти монтажу. Організація монтажних робіт. Технологія монтажних робіт. Техніка безпеки і протипожежні заходи при проведенні монтажних робіт.

Тема 13. Пуско-налагоджування та обкатка машин та обладнання.

Значення та організація пусконалагоджувальних робіт. Машини і обладнання ферм які підлягають налагодженню. Прийняття обладнання до налагодження. Планування пусконалагоджувальних робіт. Етапи виконання пусконалагоджувальних робіт. Обкатка машин та обладнання. Методи та способи контролю і випробування машин. Порядок проведення обкатки і випробування.

Тема 14. Технічна експлуатація машин та обладнання тваринницьких ферм.

Експлуатаційні властивості машин та обладнання. Продуктивність машин і баланс часу зміни. Показники ефективності використання машин та обладнання. Системи і заходи технічної експлуатації. Організація і планування технічного обслуговування машин та обладнання. Технічне обслуговування машин та обладнання. Зберігання машин та обладнання.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.										
МАШИНОВИКОРИСТАННЯ У ТВАРИННИЦТВІ										
Тема 1. Вступ. Основи виробничого використання машин і обладнання в тваринництві.	8	2			6	8				8
Тема 2. Комплексна механізація свиноферм.	10	2	4		4	10				10
Тема 3. Комплексна механізація ферм великої рогатої худоби.	10	2	4		4	10	1	1		8
Тема 4. Комплексна механізація виробничих процесів утримання птиці.	10	2	4		4	10	1	1		8
Тема 5. Комплексна механізація виробничих процесів кормоприготування.	10	2	4		4	10	1	1		8
Тема 6. Планування і технічне рішення молочних відділів та доїльних залів.	10	2	2		6	10				10
Тема 7. Комплексна механізація водопостачання тваринницьких ферм і комплексів.	10	2	2		6	10				10
Тема 8. Розрахунок вентиляції тваринницьких приміщень.	10	2	2		6	10	1	1		8
Разом за ЗМ 1	78	16	22		40	78	4	4		70
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.										
МОНТАЖ ОБЛАДНАННЯ У ТВАРИННИЦТВІ										
Тема 9. Інженерно-технічна служба тваринництва	10	2			8	10		1		9
Тема 10. Основи проектування потокових технологічних ліній та процесів виробництва продукції тваринництва.	12	2	4		6	12	1	1		10
Тема 11. Підготовка та організація проведення монтажних робіт в тваринництві.	12	2	4		6	12	1	1		10
Тема 12. Монтаж машин та обладнання тваринницьких ферм.	14	2	6		6	14	1	1		12
Тема 13. Пуско-	12	2	4		6	12	1	1		10

налагоджування та обкатка машин та обладнання.										
Тема 14. Технічна експлуатація машин та обладнання тваринницьких ферм.	12	2	2		8	12		1		11
Разом за ЗМ 2	72	12	20		40	72	4	6		62
Усього	150	28	42		80	150	8	10		132

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<i>не передбачено</i>	-	-

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Комплексна механізація свиноферм	4	
2	Комплексна механізація ферм великої рогатої худоби	4	1
3	Комплексна механізація виробничих процесів утримання птиці	4	1
4	Комплексна механізація виробничих процесів кормоприготування	4	1
5	Планування і технічне рішення молочних відділів та доїльних залів	2	
6	Монтаж та пуско-налагодження водопровідного обладнання.	2	1
7	Розрахунок вентиляції тваринницьких приміщень.	2	1
8	Приймання будівель, споруд і фундаментів під монтаж машин та обладнання	4	
9	Монтаж, пуск і налагодження агрегату для одержання крупи із гречки	2	1
10	Монтаж, пуск і налагодження запарника-змішувача кормів С-12	2	1
11	Монтаж, пуск і налагодження теплогенератора ТГ-1,5	2	1
12	Монтаж, пуск і налагодження скреперної установки типу УС-Ф-170А	2	1
13	Монтаж, пуск і налагодження доїльної установки УДА-8"Тандем"	4	1
14	Організація технічного обслуговування та ремонту тваринницького обладнання	4	
	Разом	42	10

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<i>не передбачено</i>	-	-

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вступ. Основи виробничого використання машин і обладнання в тваринництві.	6	8
2	Комплексна механізація свиноферм.	4	10
3	Комплексна механізація ферм великої рогатої худоби.	4	8
4	Комплексна механізація виробничих процесів утримання птиці.	4	8
5	Комплексна механізація виробничих процесів кормоприготування.	4	8
6	Планування і технічне рішення молочних відділів та доїльних залів.	6	10
7	Комплексна механізація водопостачання тваринницьких ферм і комплексів.	6	10
8	Розрахунок вентиляції тваринницьких приміщень.	6	8
9	Інженерно-технічна служба тваринництва	8	9
10	Основи проектування поточкових технологічних ліній та процесів виробництва продукції тваринництва.	6	10
11	Підготовка та організація проведення монтажних робіт в тваринництві.	6	10
12	Монтаж машин та обладнання тваринницьких ферм.	6	12
13	Пуско-налагоджування та обкатка машин та обладнання.	6	10
14	Технічна експлуатація машин та обладнання тваринницьких ферм.	8	11
	Разом	80	132

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни «Машиновикористання та монтаж обладнання у тваринництві»:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять,
3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
4. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).

5. Виконання завдань самостійної роботи.
6. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту освіти.
7. Підготовка до заліку.

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

4.1. Методи навчання за джерелом знань:

Словесні: пояснення, лекція.

Наочні: демонстрація, ілюстрація.

Практичні: практична робота.

4.2. Методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод.

4.3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів: проблемний (проблемно-інформаційний), репродуктивний, пояснювально-демонстративний.

4.4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, використання проблемних ситуацій, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма контролю: залік.

Основні методи оцінювання: опитування; тестування; розв'язання практичних завдань, ситуацій.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю (табл. 5.1).

Таблиця 5.1 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності 208 «Агроінженерія».

Поточний контроль (60 балів)				Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2			
Активна участь у лекційних та практичних заняттях	Модульна контрольна робота № 1	Активна участь у лекційних та практичних заняттях	Модульна контрольна робота № 2	залік	
20	10	20	10		

Таблиця 5.2 – Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Результати навчання	Види робіт		
	Розв'язання технологічних ситуацій	Практичні завдання	Опитування
ПРН-7. Розв'язувати складні інженерно-технічні задачі, пов'язані з функціонуванням сільськогосподарської техніки та технологічними процесами виробництва, зберігання, обробки та транспортування сільськогосподарської продукції.	+	+	+
ПРН-12. Вибирати машини і обладнання та режими їх роботи у механізованих технологічних процесах рослинництва, тваринництва, первинної обробки сільськогосподарської продукції. Проектувати технологічні процеси та обґрунтовувати комплекси машин для механізованого виробництва сільськогосподарської продукції. Розробляти операційні карти для виконання механізованих технологічних процесів.	+	+	+
ПРН-20. Оцінювати роботу машин і засобів механізації аграрного виробництва за критеріями екологічності та ефективності природокористування. Розробляти заходи зі зниження негативного впливу сільськогосподарської техніки на екосистему.	+	+	+

Критерії оцінювання завдань:

Інформація про критерії оцінювання різних видів контролю у вигляді таблиці 5.3

Таблиця 5.3 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзаменаційна оцінка	Залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (за потребою)

Методичне забезпечення дисципліни «Машиновикористання та монтаж обладнання у тваринництві» включає:

- робочу програму навчальної дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- пакет тестових завдань для самоконтролю знань студентів;
- методичні вказівки для практичних занять і самостійної роботи з дисципліни «Машиновикористання та монтаж обладнання у тваринництві» для студентів зі спеціальності 208– Агроінженерія, ступінь освіти «Бакалавр».

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Машиновикористання у тваринництві: Підручник для студентів вищих аграрних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / І.І.Ревенко, О.О.Заболотько, В.С.Хмельовський. – К.: ЦП «Компринт», 2016. – 260 с.
2. Машина та обладнання для тваринництва: Посібник-практикум / І.І.Ревенко, М.В.Брагінець, О.О.Заболотько та ін.; К.: Кондор, 2012. – 562 с.
3. Проектування механізованих технологічних процесів у тваринництві. За ред. І.М. Бендери, В.П. Лаврука – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2011. – 564 с.
4. Машина для тваринництва та птахівництва. Посібник: За ред. Кравчука В.І., Мельника Ю.Ф. – Дослідницьке: УкрНЖПВТ ім. Л.Погорілого. – 2009. – 207 с.
5. Ревенко І.І., Щербак В.М. Обладнання тваринницьких ферм і комплексів. – К.: Кондор, 2010. – 164 с.
6. Механізація виробництва продукції тваринництва/І.І. Ревенко, Г.М. Кукта, В.М. Манько та ін.; За ред. І.І.Ревенка. - К.: Урожай, 1994. - 264 с.
7. Ревенко ІД. Монтаж і пусконаладження фермської техніки/ І.І. Ревенко, М.В. Брагінець, В.Д. Роговий, С.М. Ковтун, В.С. Хмельницький, О.Г. Скляр. -К.: Кондор, 2009.
8. Брагінець М.В. Монтаж, експлуатація і ремонт машин у тваринництві / М.В. Брагінець, П.В. Педченко, І.Г. Резчик. - К.: Вища школа, 1991.
9. Проектування технологій і технічних засобів для тваринництва. За ред. Скорика О.П., Полупанова В.М. (авт. Науменко О.А., Бойко І.Г., Грідасов В.І., Дзюба А.І. та інші) Харків ХНТУСГ, 2009.-429с. Укр. Мовою.
10. Шабельник Б.П. Процеси і обладнання в тваринництві (теорія, розрахунок). – Харків; 1999. – 126 с.
11. Проектування технологій і технічних засобів для тваринництва. За ред. Скорика О.П., Полупанова В.М. – Харків: ХНТУСГ, 2009.-429с.

Допоміжна література

1. Посібник – практикум з механізації виробництва продукції тваринництва /І.І.Ревенко, В.М. Манько, С.С. Зарайська та ін.: Навчальний посібник. За редакцією І.І Ревенка. - К.: Урожай, 1994. - 288 с.
2. Ревенко І.І., Брагінець М.В., Ребенко В.І. Машина та обладнання для тваринництва/ І.І.Ревенко, М.В.Брагінець, В.І.Ребенко –К.: Кондор, 2009.-730 с.
3. Машина та обладнання для тваринництва /за редакцією І.Г. Бойко. — 2006. - Т.1. - 225с.
4. Машина та обладнання для тваринництва /за редакцією І.Г. Бойко. — 2006. - Т.2. - 279с.
5. Практикум по машинах і обладнанню для тваринництва /за ред. О.П. Скорика, О.І. Фісяченка./ - 2004. - 272 с.- Укр.
6. Механізація та автоматизація у тваринництві і птахівництві. /О.С. Марченко, О.В. Дацишин, Ю.М. Лавріненко та ін.: За редакцією О.Є. Марченка. – К.: Урожай, 1995. – 416 с.
7. Войналович О.В. Безпека виробничих процесів у сільськогосподарському виробництві. / Войналович О.В., Марчишина Є.І., Кофто Д. Г. / - К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015. – 418

Інформаційні ресурси

1. Література електронного ресурсу навчально-методичного забезпечення СНУ ім.В.Даля.
2. Інтернет-ресурси: інноваційне тваринництво.
3. nbuv.gov.ua - електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.